

جراحی سزارین و خروج جنین مومیایی شده در مادیان نژاد قره باغ

سیده کیمیا زمردیان^۱، محسن پی سخن^{۲*}، پروانه صادقی^۱

۱. دانشجوی دکتری عمومی دامپزشکی دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران

۲. فارغ التحصیل دکتری عمومی دامپزشکی دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران

mohsen.peysokhan.dvm@gmail.com

دریافت مقاله: ۲۰ تیر ۱۴۰۰؛ پذیرش نهایی: ۲۵ شهریور ۱۴۰۰

جنین بعد از شکل گیری بر اثر عواملی می تواند از بین برود و یا هضم شود و بدون آن که آثاری از آن باقی بماند، محو گردد که به این حالت جذب جنین گویند. در واقع مرگ جنین یا فتوس قبل از حدود ۴ ماهگی معمولاً همراه با از دست دادن مایعات توده جنینی اتفاق می افتد. به طوری که تمام مایعات فتوس که توده جنینی را تشکیل می داد، مجدداً جذب شده و به گردش خون مادیان باز می گردد و بافت های جامد جنین یا فتوس و پرده های جنینی خشک می شوند و به واسطه اتولیز ناشی از آزاد شدن آنزیم های سلولی از بین می روند. مومیایی شدن به معنای جذب مایعات جفت و جنینی است و معمولاً در مادیان به دلیل دوقولوزایی حاصل می شود که در این حالت یکی از دوقولوها می میرد. علل عفونی یا ژنتیکی مومیایی شدن در اسب ناشناخته است. در این مطالعه به بررسی یک راس مادیان ۷ ساله نژاد قره باغ پرداخته شده است که جهت معاینه و تایید آبستنی در اواخر فصل بهار ۱۴۰۰ در یکی از اسب داری های شهر تهران مورد معاینه و بررسی قرار گرفت. در تاریخچه اتخاذ شده از صاحب دام، یک مورد زایمان طبیعی و بدون مشکل خاص به چشم می خورد. همچنین این مادیان در تمام طول دوره آبستنی به دور از نریان نگهداری شده بود. تاریخ کشش به گفته صاحب دام مربوط به ۱۵۵ روز گذشته و با یک نریان هم خون بوده است. دمای رکتال کیس در زمان معاینه ۳۸/۷ درجه سانتی-گراد، تعداد ضربان قلب ۳۰ در دقیقه و تنفس ۱۴ در دقیقه، حرکات دستگاه گوارش ۴ حرکت در دو دقیقه و رنگ مخاطات طبیعی بود. ترشحات رحمی متمایزی در ناحیه فرج وجود نداشت. همچنین در معاینه رکتال، توده حجیم و بدون گاز و مایعات جنینی و به صورت متراکم در لبه لگن قابل لمس بود. با ملامسه سرویکس و عدم خروج ترشحات بسته بودن دهانه رحم نتیجه گیری شد. بعد از خون گیری و انجام CBC، وضعیت خونی اسب نرمال ارزیابی شد. همچنین غلظت پروژسترون خون مطابق انتظار ۵/۱ نانوگرم در میلی لیتر به دست آمد. در بررسی سونوگرافی تخمدان ها، روی تخمدان راست جسم زرد رویت گردید. تشخیص به مرگ جنین داده شد و طی جراحی سزارین با برش خط میدلاین جنین مومیایی شده خارج شد. با توجه با تاریخچه کیس و عدم وجود بیماری زمینه ای و یا اکتسابی در طول آبستنی، به نظر می رسد استفاده از نریان هم خون در جفت گیری می تواند یک ریسک فاکتور مهم در وقوع این مشکل باشد.

واژگان کلیدی: اسب، جراحی، جنین، مومیایی